วารสารสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ
Thai Journal of Public Health and Health Sciences; TJPHS
ISSN 2672-9148 (print)ISSN 2651-1711 (online)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา

Factors Related to Alcohol Drinking Behaviors of People in a Community in Phayao Province

นิพนธ์ต้นฉบับ

Received: May 12,2023
Revised: Oct. 8,2023
Accepted: Nov. 10,2023
Published: Nov. 20, 2023

สุรางคนา ไชยรินคำ[1], ณัฐชนน มีสุข[1], เกสรา สมสุวรรณ[1], ณัฐชยา อิยวญชัย[1], นภัสนันท์ จินณรักษ์[1], มลธิราวัลย์ กุหลาบแก้ว[1] สุพัตรา ละออง[1], ณรงค์ ใจเที่ยง[2], รสรินทร์ แก้วตา[1], ปฏิพัทธ์ วงค์เรือง[1] และ อรทัย เกตุขาว[1]
[1]คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, [2]สถาบันพระบรมราชชนก
Surangkana Chairinkam[1], Natchanon Mesook[1], Ketsara Somsuwan[1], Natchaya Lyuanchai[1], Naphatsanan Jinnarak[1], Monthirawan Kulapkaeo[1], Supattra Laoong[1] , Narong Chaitiang[2], Rossarin Kaewta[1], Patipat Vongruang[1] and Aorathai Ketkhao
[1]School of Public Health, University of Phayao
[2]Praboromarajchanok Institute

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง ภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 290 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติไคสแควร์ ระยะเวลาในการศึกษา เริ่มตั้งแต่ 22 พฤศจิกายน 2564 – 20 กุมภาพันธ์ 2565

ผลศึกษา พบว่าเป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.8 อายุต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 56.2 สำเร็จการศึกษาขั้นอุดมศึกษา ร้อยละ 53.4 ไม่มีการประกอบอาชีพ ร้อยละ 51.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 63.8 ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 82.4 มีประวัติการดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 67.9 มีความรู้กับได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 63.8 กับ 55.9 มีทัศนคติที่เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 84.5 และมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 53.8 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า เพศ กลุ่มอายุ การศึกษา รายได้ ประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มอาชีพ โรคประจำตัว ความรู้ และผลกระทบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข้อเสนอแนะควรมีประสานงานกับผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่กลุ่มประชาชนในพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อใช้ประกอบการกำหนดการแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ประชาชนให้เหมาะสมต่อไป

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์, พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, จังหวัดพะเยา

Corresponding author: ณรงค์ ใจเที่ยง E-mail: kongkangku69@gmail.com

Abstract

This cross-sectional descriptive research aimed to study factors related to alcohol drinking behaviors of people in a community in Phayao Province. The study subjects were consisted of 290 people. The subjects were selected by group sampling method. Data were collected using questionnaires. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and the Chi-square test. The study was conducted during 22 November, 2021 and 20 February 2022.

The results showed that 64.8% were female and 35.2% were male, aged under 25 years, 56.2% had completed a higher education, 53.4% had no occupation, 51.0% had an average monthly income of more than 5,000 baht, 63.8% had a hundred welfare, 81.0 percent had no underlying disease, 82.4% had a history of alcohol use, 67.9% had knowledge and were affected by alcohol at a high level, 63.8% and 55.9 percent had attitudes about alcohol consumption at moderate level. The associations revealed that sex, age group, education, income, welfare, alcohol drinking history, and attitude were significantly correlated with alcohol drinking behavior at statistically significant of 0.05. Occupations, congenital diseases, knowledge and impacts on alcohol consumption were not correlated with alcohol drinking behavior.

Suggestions should be made in coordination with community leaders or related agencies to jointly organize activities to strengthen and develop attitudes for people who are drinking alcohol to be used in determining solutions.

Keywords: Factors related, Alcohol drinking behavior, Phayao Province
Corresponding author: Narong Chaitiang E-mail: kongkangku69@gmail.com

บทนำ

ปัจจุบันแอลกอฮอล์มีบทบาทสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ในทุกด้านโดยเข้าไปเป็นองค์ประกอบหลักในสินค้าและผลิตภัณฑ์หลายชนิด (Liquor Distillery Organization. 2017) การดื่มสามารถสร้างความสนุกได้หรือบางคนก็ใช้สุราเป็นที่ระบายเมื่อรู้สึกเครียดกับปัญหารอบตัวรวมไปถึงปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านพฤติกรรมส่วนบุคคลอาจมีสาเหตุจากปัจจัยอื่นๆร่วมด้วย ได้แก่ นักดื่มหน้าใหม่ (ความอยากรู้อยากลอง) นักดื่มตามโอกาส (กลุ่มเพื่อนเพื่อเป็นที่ยอมรับในกลุ่ม การเข้าถึงสังคม) นักดื่มประจำ นักดื่มหนัก (สุราเรื้อรัง) วัฒนธรรม ความเชื่อ และอิทธิพลจากสื่อโฆษณา การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังส่งผลเสียในด้านต่างๆ 1) ปัจจัยด้านร่างกายการดื่มจนขาดสติมีพฤติกรรมรบกวนจนก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้อื่น 2) ปัจจัยทางด้านครอบครัว เกิดการพบเห็นและเลียนแบบพฤติกรรมของคนในครอบครัวจึงทำให้เกิดการปลูกฝังพฤติกรรมนั้นได้ 3) ปัจจัยทางด้านสติปัญญา หากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเกินไปจะส่งผลต่อสมอง ความจำ เช่น จะทำให้สมองเสื่อม ซึมเศร้า และความคิดเลอะเลือน 4) ปัจจัยทางด้านสังคม ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อให้เกิดการยอมรับในสังคมรวมไปถึงพฤติกรรมการเลียนแบบ (Anon Tangpitakkrai and faculty,2017) นอกจากนี้แอลกอฮอล์ยังส่งผลต่อการทะเลาะวิวาท การใช้ความรุนแรง และโรคต่าง ๆที่เกิดขึ้นตามมา เช่น โรคพิษสุราเรื้องรัง โรคจิตประสาท โรคตับแข็ง ฯลฯ เป็นต้น ส่วนใหญ่ทั้งนักดื่มเพศชาย และนักดื่มเพศหญิง เริ่มดื่มสุราเพราะเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบเพื่อนหรือถูกเพื่อนชักชวน (ร้อยละ 41.6 และร้อยละ 29.6 ตามลำดับ) รองลงมาของนักดื่มชายที่เริ่มดื่มสุราเพราะเกิดความอยากรู้อยากลอง (ร้อยละ 30.5) ในขณะที่นักดื่มหญิงที่เริ่มดื่มสุราเพราะเข้าสังคมในงานรื่นเริงหรืองานประเพณีต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ (ร้อยละ 27.8) โดยอายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่มในเพศชายคือ 19 ปี และเพศหญิงเริ่มดื่มเมื่ออายุ 24 ปี (Office of the Alcoholic Beverage Control Board. (2017)

จากการศึกษานิยามความหมายของพฤติกรรม หมายถึง การกระทำ อากัปกิริยา หรือกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์แสดงออกมา เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า ซึ่งมาจากภายนอกร่างกายหรือภายในความรู้สึกนึกคิดโดยเจ้าของปฏิกิริยาจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว หรือบุคคลอื่นสามารถรู้ได้ และสามารถสังเกตได้ และจากการสำรวจพฤติกรรมการดื่มสุราปี 2560 พบว่าจากจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น 55.9 ล้านคน เป็นผู้ที่ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบปีที่ผ่านมาประมาณ 15.9 ล้านคน (ร้อยละ 28.4) โดยเป็นผู้ที่ดื่มสม่ำเสมอ 6.98 ล้านคน (ร้อยละ 12.5) และเป็นผู้ที่ดื่มนานๆครั้ง 8.91 ล้านคน (ร้อยละ 15.9) กลุ่มอายุ 25-44 ปี มีอัตราการดื่มสุราสูงสุด (ร้อยละ36.0) กลุ่มอายุ 20-24 ปี และ 45-49 ปี มีอัตราการดื่มสุราใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 33.5 และ 31.1 ตามลำดับ) กลุ่มผู้สูงอายุ (กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป) มีอัตราการดื่มสุราร้อยละ 15.2 สำหรับกลุ่มเยาวชน (อายุ 15-19 ปี) มีอัตราการดื่มสุราต่ำสุด (ร้อยละ 13.6) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างสม่ำเสมอในรอบปีที่ผ่านมา พบว่าจังหวัดที่มีอัตราผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สม่ำเสมอ เกินกว่าร้อยละ 40 มีจำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย (ร้อยละ 45.3) จังหวัดลำพูน (ร้อยละ 44.1) จังหวัดพะเยา (ร้อยละ 44.0) จังหวัดน่าน (ร้อยละ 42.4) และจังหวัดสุรินทร์ (ร้อยละ 40.6) ตามลำดับ (Puchapong Nodthaisong,2017) นำไปสู่ข้อมูลการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรต่อปี (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ปี 2540 – 2562 พบว่าเมื่อปี 2542 ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรต่อปีลดลง อาจเป็นผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ (ต้มยำกุ้ง) ระหว่างปี 2540 – 2542 หลังจากปี 2542 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและเมื่อปี 2551 ได้มีการประกาศใช้พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ทำให้ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรต่อปีลดลงและกลับมามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่การ

เปลี่ยนแปลงยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะตั้งแต่ปี 2554 - 2560 อยู่ในระดับใกล้เคียง 7 ลิตรแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ต่อคนต่อปี และกลับลดลงอย่างชัดเจนในช่วงปี 2561 อาจเป็นผลเนื่องจากการประกาศใช้ พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 (เปลี่ยนฐานภาษีเป็นราคาขายปลีกแนะนำ) และเริ่มกลับมาเพิ่มสูงขึ้นในปี 2562 ซึ่งประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักดื่มปัจจุบันดื่มบ่อยที่สุดใน 12 เดือนที่ผ่านมา ได้แก่ 1) เบียร์ 2) สุราขาว/ สุรากลั่นชุมชน และ 3) สุราสี/ สุราแดง คิดเป็นร้อยละ 47.4 ร้อยละ 26.6 และร้อยละ 22.0 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า นักดื่มเพศชายและนักดื่มเพศหญิงนิยมดื่มเบียร์มากที่สุด (ร้อยละ 43.8 และ 62.6 ตามลำดับ) กลุ่มเยาวชนอายุ 15-19 ปี ดื่มเบียร์บ่อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 59.7 เช่นเดียวกับกลุ่มวัยทำงาน ในขณะที่นักดื่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ดื่มสุราขาว/สุรากลั่นชุมชน บ่อยที่สุด (ร้อยละ 49.1) ปัญหาการดื่มสุราต่อไป ในปี 2563 ได้ดำเนินการคัดกรองผู้มีรับบริการที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปแล้ว ร้อยละ 33.45 พบเป็นผู้ดื่มสุรา ร้อยละ 11.63 และแบ่งกลุ่มได้เป็น ผู้ดื่มสุราความเสี่ยงต่ำ ร้อยละ 89.10 ในจำนวนนี้ได้รับ Brief Advice ร้อยละ 68.66 ผู้ดื่มสุราความเสี่ยงปานกลาง ร้อยละ 9.29 ในจำนวนนี้ได้รับ Brief Counselling ร้อยละ 30.48 ผู้ดื่มสุราความเสี่ยงสูง ร้อยละ 1.61 ในจำนวนนี้ได้รับ Brief Counselling ร้อยละ 22.44 และReferร้อยละ 34.25 (Office of the Alcoholic Beverage Control Board. (2017) และจากการสำรวจการผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ในปี 2564 อายุ 18 ปีขึ้นไปไปในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาคิดเป็น 43.1% จากกลุ่มตัวอย่าง 1,558 คน สถานที่ที่มีการดื่มแอลกอฮอล์บ่อยที่สุด 5 อันดับ ดังนี้ บ้านตัวเอง 67.7% ผับบาร์ คาราโอเกะ ร้านอาหาร 11.7% งานเลี้ยง 8.0% อื่น ๆ เช่น หน้าร้านขายของชำ งานบุญ ที่ทำงาน 4.4 % ซึ่งมีนักดื่มประจำ 33.4% เคยดื่ม 20.9% จากการเปรียบเทียบ เดือนเมษายน และพฤษภาคม 2564 ในกลุ่มตัวอย่าง 671 คน พบว่าเดือนเมษายน ไม่ดื่ม 28.4% ดื่มน้อยลง 41.9% ดื่มเท่าเดิม 28.1% ดื่มเพิ่มขึ้น 1.6% ในเดือน พฤษภาคม ไม่ดื่ม 45.2% ดื่มน้อยลง 37.6% ดื่มเท่าเดิม 16.8% ดื่มเพิ่มขึ้น 0.4% จะได้ว่า ผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเดือนเมษายน มีการดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ71.6% ซึ่งจะมากกว่าเดือนพฤษภาคมที่มีการดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 54.8 (Centre for Alcohol Studies 2021)

จากการศึกษาวรรณกรรม ขวัญจิตร ศรีชาคา และคณะ (2563) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชุมชน อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ชุมชนมีสมาชิกในครัวเรือนบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าร้อยละ 80 ของครัวเรือน ร้อยละ 64.2 ประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 66.5 ช่วงอายุที่มีการดื่มมากที่สุด คือ อายุ 25-59 ปี ร้อยละ 61.7 เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นิยมดื่มมากที่สุด คือ สุราขาว/สุราสี/สุราไทย/สุราฝรั่ง ร้อยละ 39.3 ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดื่มทุกสัปดาห์ (1-3 วัน/เดือน) ร้อยละ 28.9 ปริมาณในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ครั้งละ 1-2 แก้วมาตรฐาน ร้อยละ 59.0 และความชุกในการดื่มที่เกินมาตรฐาน ดื่มทุกสัปดาห์ (1-3วัน/เดือน) ร้อยละ 28.6 ปัจจัยที่สามารถทำนายการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชุมชนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เชื้อชาติ/เผ่าพันธุ์ การสื่อสารและการโฆษณา มาตรการรณรงค์สาธารณะ มาตรการระบบบริการสุขภาพ และค่านิยมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยสามารถทำนายการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชุมชนได้ร้อยละ 26.5 ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการหรือนโยบายในชุมชนเพื่อลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน รวมถึงหทัยรัตน์ มูลพิมพ์ และ เทพไทย โชติชัย (2563) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของสตรีไทยในเขตชนบท ตำบลแห่งหนึ่งในจังหวัดสกลนคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความชุกของการดื่มแอลกอฮอล์ (ดื่มในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา) เป็นร้อยละ 34.0 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย

42.34 ปี (S.D. = 5.27) ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 3,000-9,000 บาท ร้อยละ 38.4 อาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกร ร้อยละ 55.6 ด้านความรู้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ระดับต่ำ ร้อยละ 46.36 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในระดับปานกลาง ร้อยละ 44.37 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้แก่ สถานภาพสมรส (Adjusted OR =3.15 ; 95 % CI: 1.32 to 7.53; p-value = 0.010)และทัศนคติ(Adjusted OR. = 3.43; 95 % CI: 1.66 to 7.08; p-value = 0.001) เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นพบว่าจังหวัดพะเยาเป็นจังหวัดที่มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นระดับต้น ๆของประเทศ โดยมีผลกระทบหลายด้าน ได้แก่ ผลกระทบทางด้านสุขภาพจิต ผู้ดื่มสุรามีอาการเสี่ยงต่อการเกิดโรควิตกกังวลและโรคซึมเศร้า เมื่อดื่มหนักจะมีโอกาสเสี่ยงต่อการทำร้ายตนเองค่อนข้างสูง ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งอุบัติเหตุที่สามารถเกิดขึ้นได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษา “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา” เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินงานเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการดื่มเครื่องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา

2. เพื่อศึกษาผลกระทบจากพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา

สมมุติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชนจังหวัดพะเยา
2. ปัจจัยการรับรู้ผลกระทบมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชน จังหวัดพะเยา
3. ปัจจัยทางด้านทัศคติที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชน จังหวัดพะเยา

ขอบเขตของการศึกษา

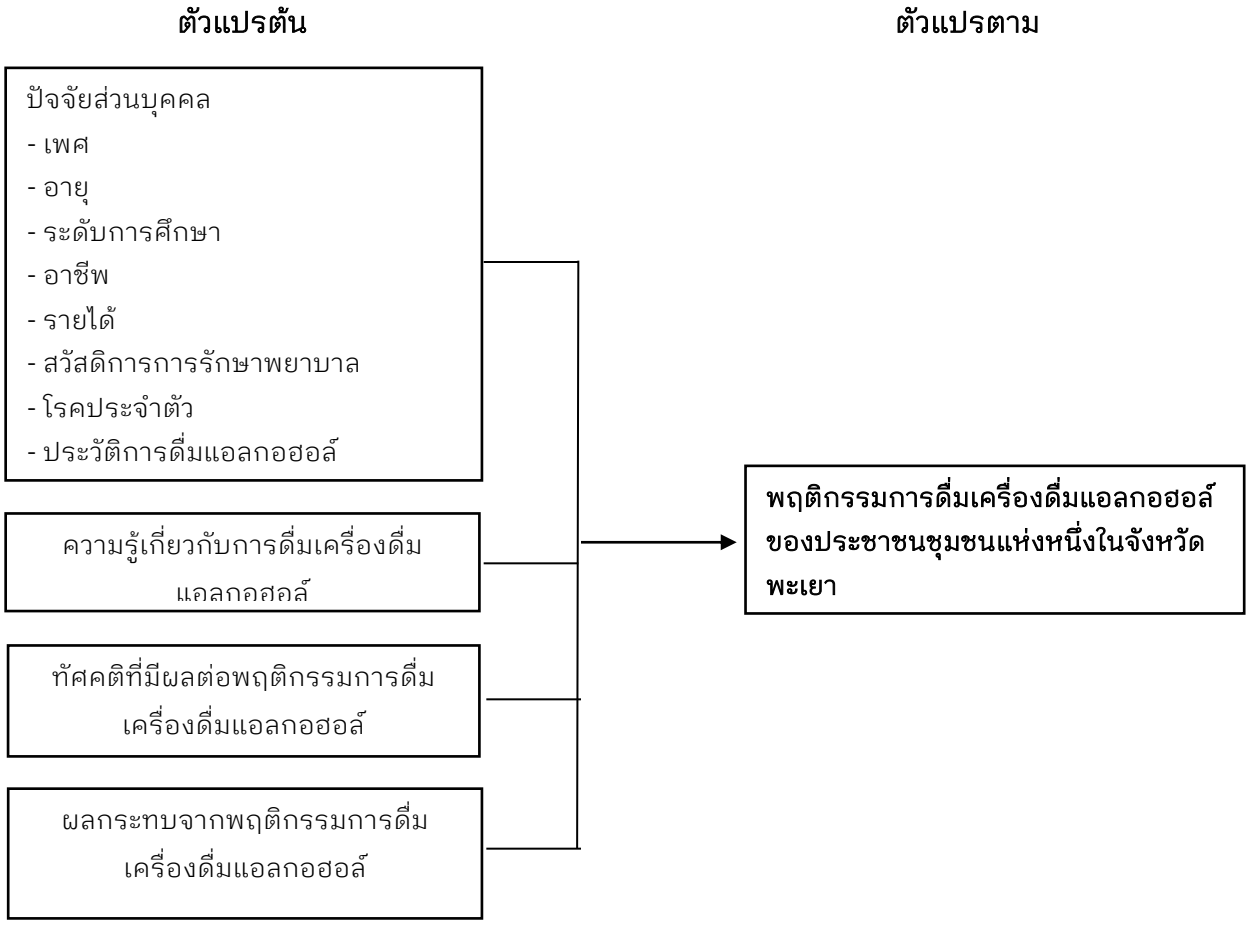
ผู้วิจัยใช้วิจัยเชิงปริมาณสำหรับการศึกษาในครั้งนี้โดยเลือกใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามที่ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชาชนที่ใช้ศึกษาเป็นประชาชนทั่วไปในชุมชนบ้านผาลาด หมู่ที่ 12 ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา โดยเลือกจากผู้ที่อาศัยในชุมชนด้วยวิธีการใช้แบบสอบถามในการจำแนกกลุ่มดื่มสุรา และไม่ดื่มสุรา

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประกอบด้วย ตัวเป็นอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล, ปัจจัยด้านความรู้, ปัจจัยทางด้านทัศคติ, ปัจจัยทางด้านผลกระทบ

ตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนบ้านผาลาด หมู่ที่ 12 ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง (Cross-sectional survey research) เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดในการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา รวมถึง ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ ปัจจัยด้านผลกระทบ และปัจจัยด้านทัศคติที่มีผลกับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชน จังหวัดพะเยา ดังต่อไปนี้

ประชาชนหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาลาด ตำบลแม่ลาว จังหวัดพะเยา จำนวน 842 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา จำนวน 290 คน เนื่องจากทราบจำนวนประชากรในชุมชนที่แน่นอน ดังนั้นจึงใช้สูตรของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

$$n = \frac{x^2NP(1-P)}{e^2(N-1)+x^2P(1-P)}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N = ขนาดของประชากร
E = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้
X^2 = ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% (x^2= 3.841)

P = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (ถ้าไม่ทราบให้ p = 0.5)

จากสูตรคำนวณได้ดังนี้

$n = 263.9884091$ คน $\approx$ 264 คน

ในระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10 ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณประมาณ 264 คน ในที่นี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บแบบสอบถามจำนวน 290 ชุด เพื่อป้องกันแบบสอบถามที่ตอบไม่ครบหรือกรอกข้อมูลไม่ถูกต้อง

เครื่องมือใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งมีโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นข้อคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพ รายได้ โรคประจำตัว ประวัติการดื่มแอลกอฮอล์

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 15 ข้อ ลักษณะคำถามวัดความรู้แบบถูกผิด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดทัศนคติเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 15 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ มีมาตรการวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ 1 เท่ากับ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง 5 เท่ากับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามทางด้านผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 15 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ มีมาตรการวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ 1 เท่ากับ ผลกระทบน้อยที่สุด จนถึง 5 เท่ากับ ผลกระทบมากที่สุด

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 20 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ มีมาตรการวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ 1 เท่ากับ ไม่ปฏิบัติเลย จนถึง 5 เท่ากับ ปฏิบัติเป็นประจำ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบความตรง (Validity) โดยนำ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นส่งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการศึกษาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมของเนื้อหาข้อคำถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC นำมาวิเคราะห์และแปลผลมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.64-1.00

2. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability)
โดยการนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ประชาชนชุมชนบ้านผาลาด ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.665 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดทัศนคติเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.689 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดพฤติกรรมเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยหาค่า

สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.855

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านข้อมูลทั่วไป ความรู้ ทัศนคติ ปัจจัยทางด้านผลกระทบและ ปัจจัยทางด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านผาลาด ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จำนวน 290 คน โดยมีการส่งแบบสอบถามผ่านทาง QR Code และกระดาษแบบสอบถามผ่านทางอาสาสมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

2. นำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถาม

3. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4. จัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อใช้ในการอธิบายถึงลักษณะข้อมูลทั่วไป ทัศนคติ ผลกระทบและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา

2. สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analysis Statics) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยาโดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square test)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ มีกลุ่มตัวอย่าง 290 คน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุต่ำกว่า 25 ปี รองลงมาคืออายุสูงกว่า 25 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน การประกอบอาชีพส่วนใหญ่ไม่มีการประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 5,000 บาท รองลงมามีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ส่วนใหญ่ดื่มแอลกอฮอล์ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n = 290)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	102	35.2
หญิง	188	64.8
กลุ่มอายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	163	56.2
สูงกว่า 25 ปี	127	43.8
ระดับการศึกษา		
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	135	46.6
การศึกษาขั้นอุดมศึกษา	155	53.4
การประกอบอาชีพ		
มีการประกอบอาชีพ	142	49.0
ยังไม่มีการประกอบอาชีพ	148	51.0
รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	105	36.2
สูงกว่า 5,000 บาท	185	63.8
สวัสดิการ		
มีสวัสดิการ	235	81.0
ไม่มีสวัสดิการ	55	19.0
โรคประจำตัว		
ไม่มี	239	82.4
มี	51	17.6
ประวัติการดื่มแอลกอฮอล์		
ดื่ม	197	67.9
ไม่ดื่ม	57	19.7
ดื่มแต่เลิกแล้ว	36	12.4

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือมีความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 59 คน ร้อยละ 20.3 และมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำ จำนวน 46 คน ร้อยละ 15.9 ปัจจัยด้านทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 245 คน ร้อยละ 84.5 รองลงมาคือมีปัจจัยด้านทัศนคติและผลกระทบอยู่ในระดับสูง จำนวน 24 คน ร้อยละ 8.3 และมีปัจจัยด้านทัศนคติและผลกระทบอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 21 คน ร้อยละ 7.2 ส่วนผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับผลกระทบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง จำนวน 162 คน ร้อยละ 55.9 รองลงมาคือมีผลกระทบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ใน

ระดับปานกลาง จำนวน 119 คน ร้อยละ 41.0 และมีผลกระทบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 9 คน ร้อยละ 3.1 และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของประชาชนในชุมชนแห่งหนึ่งของจังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 156 คน ร้อยละ 53.8 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมักมีพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่ก็ให้เกิดอันตราย แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคม เช่น เงียบเมื่อมีอาการเมา รองลงมาคือมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 106 คน ร้อยละ 36.6 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมักมีพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่ก็เกิดอันตรายแก่ตนเอง ครอบครัว และสังคม และจะควบคุมอารมณ์ตนเองได้เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหาย เช่น การมีปากเสียงขณะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง จำนวน 28 คน ร้อยละ 9.7 หมายถึง การมีพฤติกรรมที่แสดงออกที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนเอง ครอบครัว และสังคม เป็นประจำเมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น มักมีอารมณ์ฉุนเฉียว ประสาทหลอน เป็นต้น (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และผลกระทบของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	**จำนวน (n = 290)**	**ร้อยละ**
ระดับสูง (12 – 15 คะแนน)	185	63.8
ระดับปานกลาง (10 - 11 คะแนน)	59	20.3
ระดับต่ำ (0 - 9 คะแนน)	46	15.9
รวม	**290**	**100.0**
ปัจจัยทางทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ระดับสูง (57 – 75 คะแนน)	24	8.3
ระดับปานกลาง (36 – 56 คะแนน)	245	84.5
ระดับต่ำ (1 - 35 คะแนน)	21	7.2
รวม	**290**	**100.0**
ปัจจัยทางผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์		
ระดับสูง (57 – 75 คะแนน)	162	55.9
ระดับปานกลาง (36 – 56 คะแนน)	119	41.0
ระดับต่ำ (0 – 35 คะแนน)	9	3.1
รวม	**290**	**100.0**
ระดับสูง (76 – 100 คะแนน)	28	9.7
ระดับปานกลาง (48 – 75 คะแนน)	106	36.6
ระดับต่ำ (0 – 47 คะแนน)	156	53.8
รวม	**290**	**100.0**

ข้อมูลแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เพศ กลุ่มอายุ และระดับทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สำหรับ การศึกษา รายได้ และประวัติการดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 ส่วน กลุ่มอาชีพ โรคประจำตัว ระดับความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และระดับผลกระทบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับระดับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัย	พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			x^2	P-value
	สูง จำนวน(%)	ปานกลาง จำนวน(%)	ต่ำ จำนวน(%)		
เพศ				8.077	0.018*
ชาย	10 (9.8)	48 (47.1)	44 (43.1)		
หญิง	18 (9.6)	58 (30.9)	112 (59.6)		
กลุ่มอายุ				12.423	0.002*
ต่ำกว่า 25 ปี	24 (14.7)	61 (37.4)	78 (47.9)		
สูงกว่า 25 ปี	4 (3.1)	45 (35.4)	78 (61.4)		
การศึกษา				16.088	0.001**
ขั้นพื้นฐาน	4 (3.0)	46 (34.1)	85 (63.0)		
อุดมศึกษา	24 (15.5)	60 (38.7)	71 (45.8)		
กลุ่มอาชีพ				5.252	0.070
ประกอบอาชีพ	8 (5.6)	53 (37.3)	81 (57.0)		
ไม่ประกอบอาชีพ	20 (13.5)	53 (35.8)	75 (50.7)		
รายได้				13.120	0.001**
ต่ำกว่า 5,000 บาท	4 (3.8)	31 (29.5)	70 (66.7)		
สูงกว่า 5,000 บาท	24 (13.0)	75 (40.5)	86 (46.5)		
สวัสดิการ				8.007	0.020*
ไม่มีสวัสดิการ	9 (16.4)	12 (21.8)	34 (61.8)		
มีสวัสดิการ	19 (8.1)	94 (40.0)	122 (51.9)		
โรคประจำตัว				2.696	0.270
ไม่มีโรค	26 (10.9)	88 (36.8)	125 (52.3)		
มีโรค	2 (3.9)	18 (35.3)	31 (60.8)		

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับระดับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ปัจจัย	พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			x^2	P-value
	สูง จำนวน(%)	ปานกลาง จำนวน(%)	ต่ำ จำนวน(%)		
ประวัติการดื่มแอลกอฮอล์				31.467	0.001**
ดื่ม	22 (11.2)	0 (0.0)	10 (100.0)		
ไม่ดื่ม	2 (3.5)	78 (36.8)	123 (58.0)		
ดื่มแต่เลิกแล้ว	4 (11.1)	19 (52.8)	13 (36.1)		
ระดับความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				3.913	0.146
ระดับต่ำถึงปานกลาง	8 (7.6)	46 (43.8)	51 (48.6)		
ระดับสูง	20 (10.8)	60 (32.4)	105 (56.8)		
ระดับทัศนคติ				7.679	0.020*
ระดับต่ำถึงปานกลาง	22 (8.3)	97 (36.5)	147 (55.3)		
ระดับสูง	6 (25.0)	9 (37.5)	9 (37.5)		
ระดับผลกระทบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				1.593	0.449
ระดับต่ำถึงปานกลาง	15 (11.7)	43 (33.6)	70 (54.7)		
ระดับสูง	13 (8.0)	63 (38.9)	86 (53.1)		

Significant at * P-value ≤ 0.05, ** P-value ≤ 0.001

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยที่นำเสนอข้างต้น ประเด็นสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา จากการศึกษา

เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงเพศร้อยละ 64.8 ความสัมพันธ์ของเพศกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 8.077 โดยมีระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.018 มีค่าน้อยกว่าระดับค่านัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Amorn Tongsiri (2020) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตอนต้นใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร พบว่า เพศมีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rujapa chirapradispol (2018) ศึกษาเรื่องความชุกและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนักดื่มหน้าใหม่ ในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักดื่มหน้าใหม่

กลุ่มอายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 43.8 ความสัมพันธ์

ของอายุต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 12.423 โดยมีระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.002 มีค่าน้อยกว่าระดับค่านัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ korntanatouch Panyasai (2018) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการศึกษาความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรม การปฏิเสธกับพฤติกรรมเสี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า อายุต่างกันมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 26.30 นักเรียนย่อมพฤติกรรมเสี่ยงหรือมีประสบการณ์ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้นตามอายุไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมที่เอื้ออำนวยในเวลาว่างต่างมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาอยู่ในขั้นอุดมศึกษา ร้อยละ 53.4 ความสัมพันธ์ของระดับการศึกษากับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 16.088 โดย มีค่าเท่ากับระดับค่านัยสำคัญ 0.001 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Korntanatouch Panyasai (2018) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการศึกษาความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรม การปฏิเสธกับพฤติกรรมเสี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ต่างกันมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากระดับชั้นที่กำลังศึกษาซึ่งทำให้ประสบการณ์การณ์การเรียนรู้ การอบรมเลี้ยงดู วัฒนธรรมประสบการณ์ตรงกับการสัมผัสกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ต่างกันจึงทำให้ระดับชั้นที่กำลังศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

รายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รายได้สูงกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 63.8 ความสัมพันธ์ของรายได้กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 13.120 โดยมีระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.001 มีค่าเท่ากับระดับค่านัยสำคัญ 0.001 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Onucha Yusakul (2019) ได้ศึกษาผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น)ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ส่งผลกระทบต่อด้านทรัพย์สิน การเงิน ค่าใช้จ่ายในครอบครัวไม่เพียงพอ ส่งผลกระทบทางตรง และทางอ้อม ที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้น รายได้จึงมีผลกระทบเชิงลบด้านสังคมของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ไม่ดื่ม (หรือผู้อื่น)ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชและมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 82.4 ความสัมพันธ์ของประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 31.467 โดยมีค่าเท่ากับระดับค่านัยสำคัญ 0.001 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kitti Laosupap (2021) ได้ศึกษา การพัฒนามาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในตำบลโนนโหนน อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ความชุกของการดื่มลดลงจากร้อยละ 29.5 เหลือร้อยละ 22.8 โดยมีผู้นำชุมชนและกรรมการหมู่บ้านที่เลิกดื่มจำนวน 15 คน เพราะต้องการเป็นแบบอย่างคนในชุมชน ประชาชนทั่วไป 10 คน เนื่องจากสุขภาพไม่ดีและมีอายุมากขึ้นและหาซื้อได้ยากขึ้น

ทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 84.5 ความสัมพันธ์ของด้านทัศนคติ กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 7.679 โดยมีระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.020 มีค่าน้อยกว่าระดับค่านัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของ Amorn Tongsiri (2020) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตอนต้น ในอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร พบว่า ทัศนคติด้านการรับรู้ ทัศนคติด้านพร้อมกระทำและทัศนคติรวม มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติด้านการรับรู้ ทัศนคติด้านพร้อมกระทำและทัศนคติรวมที่ดีต่อการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการรับรู้โอกาสเสี่ยง ตระหนักถึงโทษและพิษภัย มีสติและหาทางออกที่ถูกต้องเมื่อมีปัญหาผ่านเข้ามาในชีวิต รู้จักหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องเมื่อมีปัญหาเข้ามาในชีวิตจะมีพฤติกรรมต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ต่ำ มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tepthai Chotichai (2019) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่ถูกต้องมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.05)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ควรจัดให้มีการสนับสนุนส่งเสริมความรู้และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นชุมชนต้นแบบแก่ชุมชนอื่นและสามารถนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปถ่ายทอดแก่บุคคลรุ่นหลังได้

2. บุคคล ชุมชน ครอบครัว ตลอดจนเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือกันในการหาแนวทางการป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเกิดความตระหนักถึงอันตรายของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่จะเป็นผลเสียต่อสุขภาพของบุคคลในชุมชน

3. ควรพัฒนาส่งเสริมค่านิยม ทัศนคติเกี่ยวกับข้อดีของการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และข้อเสียของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลในชุมชนเพื่อเพิ่มทัศคติเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนกลุ่มอื่นหรือพื้นที่อื่นๆ จะได้นำข้อมูลมาเปรียบเทียบในการทำวิจัย ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยมีความแตกต่างและหลากหลายมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาค่านิยมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละชนิดในพื้นที่นั้นๆ เพื่อหาแนวทางในการป้องกันผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ถูกวิธี

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้างานวิจัยด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ ในการศึกษาครั้งนี้

References

Amorn Tongsiri Wuttiphong Phakdeekul Warinmad Kedthongma (2020). Factors Related to Alcohol Drinking Among Adolescence in Phanna Nikhom district Sakon Nakhon Province.*Research and Development Health System Journal, 13*(2), 560-571

Assistant Professor Anon Tangpitakkrai and faculty. Behavior and effects of drinking alcohol of youth at the Entertainment Monsoon festival in Sisaket Province. Faculty of Humanities and Social Sciences, University Sisaket Rajabhat

Blaker Brownell (1950) and Lofauist (1983). Concept and meaning of community and community development of Ban Jomyut. Can be accessed from https://www.baanjomyut.com/library_3/

Cronbach. (1951). Reliabilityof Questionnaire inQuantitative Research. 27(1), 145-163

Graduate Studies, *Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 6*(4), 282-296

Kitti Laosupap Pawena Limpiteeprakan Sanga Tubtimhin. (2021) . Development of social measures for prevention and reduction the effects of alcohol consumption in Nonnon Sub-district, Warinchamrab District Ubon Ratchathani Province . *Journal of Medicine and Public Health, Ubon Ratchathani University, 4*(2), 57-66

korntanatouch Panyasai and faculty. (2018). Compare the results of Knowledge attitude and rejection behavior with the risk drinking alcohol in high school student Pak Thong Chai district, Nakhon Ratchasima province **.** Research and development towards sustainable social mobility , The National Conference of Nakhon Ratchasima College 5, 369-384

Krejcie and Morgan. (1970). Sample SizeDetermination from Krejcie and Morgan (1970) Approach in Quantitative Research. 112-125

Liquor Distillery Organization. (2017). The importance of alcohol. Chachoengsao

Mr. Puchapong Nodthaisong. ,(2017). The Bureau of Statistics released a survey of binge drinking habits. Bangkok:Statistics Office National Privacy Policy

Office of the Alcoholic Beverage Control Board.(2017). Beverage Control Performance Report alcohol. Office for National Statistics.

Onucha Yusakul and Faculty. (2019). The negative effects of social from alcoholic and non alcoholic in Nakhon Si Thammarat province area. Alcohol Problem Researcher center (SVP), Office of Health Promotion Fund Southern Technological Collage.

Rujapa chirapradispol. (2018). Prevalence and factors associated with alcohol consumption habits of a new drinker. In high school students affiliated with Bangkok. *Journal of Nursing Public Health, 32*(2), 155-171

Tepthai Chotichai and Saranyu Multaphun (2019). Factors related to alcohol drinking behaviors among high school students in Meang Khon Kean Municipality journal